

Bruxelles, 28 mai 2021
(OR. en)

9032/21

ENV 331
CLIMA 119
IND 141
CHIMIE 59
TRANS 319
AGRI 232
ENER 198
SAN 315
COMPET 386
ECOFIN 468
CONSOM 123
MARE 17
RELEX 463

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Calea către o planetă sănătoasă pentru toți – Planul de acțiune al UE privind reducerea la zero a poluării apei, aerului și solului

1. La 12 mai 2021, Comisia a adoptat comunicarea menționată mai sus, intitulată „Calea către o planetă sănătoasă pentru toți – Planul de acțiune al UE pentru reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului”, care reprezintă unul dintre principalele rezultate ale Pactului verde european.
2. În comunicarea sa, Comisia stabilește un nou cadru general pentru acțiunea UE împotriva poluării. Pe baza a nouă inițiative emblematice și a altor acțiuni, inclusiv propuneri legislative, aceasta oferă un punct de reper pentru a integra prevenirea poluării în toate politicile relevante ale UE, pentru a accelera punerea în aplicare a legislației relevante a UE și pentru a identifica eventualele lacune. Pentru a orienta UE către obiectivul pentru 2050 privind o planetă sănătoasă pentru toți, planul de acțiune stabilește valori-cheie pentru 2030 drept indicatori pentru măsurarea progreselor înregistrate în reducerea poluării la sursă, pe baza legislației și a inițiativelor existente în ceea ce privește poluarea atmosferică și fonică, biodiversitatea, pesticidele, microplasticele și deșeurile.

3. Planul de acțiune al UE este sprijinit de două documente de lucru ale serviciilor Comisiei intitulate „Către un cadru de monitorizare și de perspectivă pentru obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării” și „Soluții digitale pentru reducerea la zero a poluării”.
 4. La 21 mai 2021, Comisia a prezentat planul de acțiune Grupului de lucru pentru chestiuni de mediu și a abordat întrebările inițiale.
 5. Pentru a orienta schimbul de opinii din cadrul viitoarei reuniuni a Consiliului (Mediu) din 10 iunie 2021, în anexă se pune la dispoziția delegațiilor o notă de informare din partea președinției, care include trei întrebări menite să contribuie la structurarea dezbaterii.
 6. Comitetul Reprezentanților Permanenți este invitat să ia act de documentul de informare al președinției și să îl transmită Consiliului în vederea schimbului de opinii din 10 iunie 2021.
-

**Reuniunea Consiliului miniștrilor mediului,
10 iunie 2021**

– Schimb de opinii –

***Calea către o planetă sănătoasă pentru toți
Planul de acțiune al UE: „Către reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului”***

Document de informare al președinției, cu întrebări în atenția miniștrilor

Începând din 2019, în cadrul Pactului verde european ¹ au fost lansate diverse politici și măsuri cu scopul de a atinge neutralitatea climatică până în 2050, promovând în același timp sinergii între diferite sectoare. Pentru a răspunde amenințărilor persistente la adresa oamenilor, a animalelor și a ecosistemelor, Pactul verde european „solicită UE, printre altele, să monitorizeze, să notifice, să prevină și să remedieze mai bine poluarea aerului, a apei, a solului și cea cauzată de produsele de consum” ².

Ambiție, priorități și obiective

Comunicarea «Calea către o planetă sănătoasă pentru toți –Plan de acțiune al UE: „Către reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului”» ³, adoptată de Comisia Europeană la 12 mai 2021, reprezintă ultima componentă a acestui set de noi strategii și politici care stabilește viziunea pentru un mediu fără substanțe toxice în UE și combină toate eforturile, cele în curs și cele planificate, într-o abordare integrată, punând în prim-plan prevenirea poluării. În acest scop, se stabilește o „ierarhie a poluării zero” mai eficace, ținând seama de principiile consacrate în tratat, în special de principiul precauției, de principiul acțiunii preventive și de principiile conform cărora daunele aduse mediului ar trebui rectificate, în mod prioritar, la sursă și ar trebui plătite de poluator.

¹ COM(2019) 640.

² COM(2021) 400, p. 1.

³ *idem*.

La vârful piramidei inverse de acțiune se află prevenția, deoarece poluarea ar trebui să fie întotdeauna prevenită la sursă și doar atunci când acest lucru nu este posibil, ar trebui poluarea să fie redusă la minimum. În acest scop, este esențială axarea pe modul în care sunt concepute, produse, livrate, executate și/sau utilizate și eliminate produsele și serviciile. În cele din urmă, atunci când poluarea are loc, aceasta ar trebui remediată, iar daunele aferente ar trebui compensate.

Obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării este un obiectiv transversal care contribuie la Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU și completează obiectivul de realizare a neutralității climatice până în 2050, în sinergie cu economia verde și circulară și cu obiectivele privind refacerea biodiversității.

Principalul obiectiv al planului de acțiune este de a promova includerea prevenirii poluării în toate politicile relevante ale UE, maximizarea sinergiilor în mod eficace și proporțional, accelerarea punerii în aplicare și identificarea posibilelor lacune sau soluții de compromis. Pentru a promova acțiunea, planul stabilește șase obiective pentru 2030, incluzând poluarea atmosferică și fonică, pesticidele chimice, microplasticele și producția de deșeuri.

Aceste obiective sunt însoțite de un set de acțiuni care trebuie îndeplinite în perioada 2021-2024 și care, împreună cu nouă inițiative emblematice prezente în întregul text, sunt concepute pentru a completa numeroasele alte inițiative și instrumente ale Pactului verde european, contribuind astfel la îmbunătățirea sănătății și a bunăstării noastre, la conservarea ecosistemelor și la reducerea la zero a poluării cauzate de producție și consum. Majoritatea obiectivelor sunt legate de evaluările și revizuirile legislației, în vederea îmbunătățirii punerii în aplicare și a asigurării respectării instrumentelor juridice, abordând în special zgomotul, calitatea apei, a aerului și a solului.

Pentru a determina transformările pentru reducerea la zero a poluării, planul de acțiune stabilește măsuri pentru a asigura o punere în aplicare și o respectare a legislației mai stricte, pentru a stimula acțiunile în întreaga societate, pentru a promova schimbările la nivel mondial și pentru a urmări progresele, a anticipa tendințele și a integra obiectivul de reducere la zero a poluării.

Îmbunătățirea sănătății și a bunăstării

Comunicarea vizează în principal reducerea inegalităților în materie de sănătate prin reducerea la zero a poluării și sprijinirea acțiunilor urbane. În acest scop, comunicarea sugerează consolidarea acțiunilor comune dintre diferitele sectoare la nivel național, european și internațional. Dimensiunea socială a planului de acțiune se concentrează asupra politicilor din sectorul sănătății, de exemplu prin intermediul planului european de luptă împotriva cancerului și al interacțiunii sale cu legislația de mediu, cum ar fi revizuirile în curs și cele viitoare ale directivelor privind calitatea aerului înconjurător, privind apa potabilă, privind apa pentru scăldat și privind tratarea apelor urbane reziduale, precum și Strategia privind substanțele chimice. Planificarea urbană este esențială pentru reducerea inegalităților, iar evoluțiile din cadrul Strategiei pentru mobilitate sustenabilă și inteligentă, al inițiativei „Valul de renovări ale clădirilor”, al misiunilor Orizont Europa și al noului Bauhaus european pot, prin urmare, să aducă o contribuție semnificativă în ceea ce privește atingerea obiectivului și a țintelor de reducere la zero a poluării, în măsura în care acestea inspiră acțiuni la nivel național, regional și local, ținând seama, de asemenea, de scopul inerent al acestor instrumente, și anume de a contribui la reducerea poluării la sursă.

O viață în limitele planetei noastre

Poluarea a exercitat o presiune enormă asupra ecosistemelor noastre de-a lungul anilor, punând în pericol biodiversitatea. Planul de acțiune stabilește acțiuni clare legate direct de mediu, subliniind importanța viitoarelor obiective obligatorii din punct de vedere juridic ale UE în materie de refacere a naturii, în cadrul Strategiei UE în domeniul biodiversității și al viitoarei strategii a UE pentru protecția solului. De asemenea, este necesară o abordare regională a obiectivului de reducere la zero a poluării și, încă o dată, vor juca un rol esențial sinergiile cu cadrele de reglementare existente care protejează aerul înconjurător, apele dulci, mările și oceanele – cum ar fi Directiva privind angajamentele naționale de reducere a emisiilor, Directiva-cadru privind apa și Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin”, precum și Strategia „De la fermă la consumator”.

Către reducerea la zero a poluării cauzate de producție și consum

Modul în care producem și consumăm este una dintre prioritățile Pactului verde european, iar planul de acțiune abordează, de asemenea, dimensiunile industriale și economice ale căii către reducerea la zero a poluării. Pentru a atinge acest scop, este necesară o abordare circulară și ecologică a economiei, ceea ce implică facilitarea opțiunilor de reducere la zero a poluării, prin punerea în aplicare și îmbunătățirea cadrelor existente, cum ar fi amprenta de mediu a produselor, Planul de acțiune pentru economia circulară, Directiva privind emisiile industriale și eticheta ecologică a UE, precum și punerea în aplicare a inițiativelor viitoare, cum ar fi cea privind mențiunile ecologice și revizuirea Directivei privind impozitarea energiei.

Crearea, cu participarea tuturor, a transformărilor pentru reducerea la zero a poluării

Urmărind triplul obiectiv de creștere a sănătății și bunăstării umane, de recunoaștere a necesității de a trăi în limitele planetei și de reducere la zero a poluării cauzate de producție și consum, planul de acțiune evidențiază o gamă semnificativă de inițiative noi și în curs de desfășurare. Acesta subliniază, de asemenea, importanța unui proces coordonat de planificare și punere în aplicare pentru a asigura un progres constant către atingerea obiectivului și a Țintelor de reducere la zero a poluării, abordând în același timp poluarea la sursă. Acest lucru va genera beneficii pe termen lung pentru mediu, în modul cel mai sistemic și durabil, ținând seama, în același timp, de cele mai recente cunoștințe științifice și standarde care, în cele din urmă, asigură sănătatea cetățenilor și a ecosistemelor noastre. Lupta pentru reducerea la zero a poluării poate contribui, în același timp, la stimularea acțiunilor și la consolidarea oportunităților în cadrul acestor inițiative.

Pentru a permite o punere în aplicare și o respectare a legislației mai stricte, planul de acțiune enumeră mai multe acțiuni, cum ar fi: dezvoltarea unor noi acțiuni comune de conformare întreprinse de autoritățile naționale în colaborare cu rețeaua europeană a agențiilor de mediu, a inspectorilor, a auditorilor, a poliției, a procurorilor și a judecătorilor; consolidarea cooperării dintre autoritățile de mediu și alte autorități de aplicare a legii pentru a elabora acțiuni transsectoriale de asigurare a conformității la nivel național și transfrontalier; consolidarea Directivei privind infracțiunile împotriva mediului; evaluarea și posibila revizuire a Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător; elaborarea unor dispoziții standardizate cu privire la asigurarea conformității la nivel european și internațional; promovarea tehnologiilor foarte dezvoltate și responsabilizarea societății civile pentru a deveni un actor implicat în monitorizarea conformității.

În cadrul celui de al optulea program pentru mediu, Comisia va elabora un cadru de monitorizare și de perspectivă privind reducerea la zero a poluării, care va analiza sinergiile, va urmări progresele înregistrate și va promova soluții și recomandări integrate – primul raport este planificat pentru 2022, iar al doilea pentru 2024. Pentru a putea realiza acest lucru, structurile existente, cum ar fi centrele de cunoștințe și de excelență ale UE pentru reducerea la zero a poluării, vor trebui consolidate. Agenția Europeană de Mediu, Centrul Comun de Cercetare și Observatorul european al climei și sănătății, recent înființat, vor juca un rol esențial în colectarea datelor pentru acest instrument de monitorizare și de perspectivă.

Înființarea unei noi platforme a părților interesate privind reducerea la zero a poluării, în cooperare cu Comitetul Regiunilor, va reuni părți interesate și experți din diferite domenii de politică pentru a integra în mod eficient agenda privind reducerea la zero a poluării, va contribui la asumarea în comun a responsabilității și va promova colaborarea, soluțiile și acțiunile integrate care maximizează sinergiile cu eforturile de decarbonizare și de redresare în urma pandemiei de COVID-19.

La nivel internațional, UE, în conformitate cu planul de acțiune, va promova obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării prin inițiative de politică comercială și acorduri de liber schimb și va consolida punerea în aplicare și asigurarea respectării capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile respective.

Întrebări propuse pentru schimbul de opinii din cadrul reuniunii Consiliului miniștrilor mediului din 10 iunie 2021:

- Care este evaluarea statelor membre cu privire la abordarea, domeniul de aplicare și nivelul de ambiție al Planului de acțiune privind reducerea la zero a poluării?
 - Având în vedere interconexiunile cu mai multe strategii prezentate în cadrul Pactului verde european, cum poate fi sporit efectul sinergiilor?
 - Care sunt, în opinia statelor membre, principalele acțiuni de punere în aplicare și de asigurare a respectării legislației stabilite în Planul de acțiune privind reducerea la zero a poluării?
-